

HAJDÚ-BIHARI

NAPLÓ

XXXVIII. ÉVFOLYAM

167. SZÁM

ÁRA: 1,40 FORINT

1981. VII. 18., SZOMBAT

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

MAI SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

AZ ÁLLAMPOLGÁRI FEGYELEM SZILÁRDÍTÁSA

ÖSZRE, TÉLRE AJÁNlja AZ IBUSZ (3. oldal)

GAZDASÁGI SZEMLE

Csináld magad — A BENZINKÚTNÁL (4. oldal)

„MAGÁBAN TALÁN NINC S FÉLSZ?”

A LÓVASÚTTÓL A VILLAMOSIG (5. oldal)

Jó ütemben haladnak a munkák a Vörös Hadsereg útján

A Budapesti Közlekedési Vállalat speciális sínfelszaktító gépe segít a munkák gyors elvégzésében

gumiszalag-behelyező gépek segítségével gyorsan és viszonylag alacsony költséggel folynak a munkák. A továbbhaladás a földalatti vezetékek rendbetételétől, a TITÁSZ, TIGAZ, Hőszolgáltatós, Víz- és Csatornamű vállalatok kapcsolódó munkáitól függ. A vezetékek, csövek tizenöt évesek, „el-érették” 1964-65 óta, amikor az átépítés legutóbb történt. A gázvezetékek rekonstrukciójára döntően a Ságvári utca és a Nagyállomás közötti szakaszon kerül majd sor.

Ahogy a főútcán közlekedő lakosságot, úgy a városi, megyei vezetőket is foglalkoztatta a kérdés, hogy a villamospálya megemlése miatt nem lesz-e probléma a vízvezetékekkel. Jelenleg jól láthatóan sokkal magasabban vannak a villamospálya paneljei a réginél, és jelenléte fel kell tölteni a gépkocsikat, valamint a járdákat.

A szakemberek tervrajzok mutatták be, hogy a fő-utca alatt húzódó csatornát védő vasbetonlemez miatt

A megyei és városi vezetők meglekintik az új villamospálya-szakaszt

nem lehetett mélyebbre fektetni a paneleket. Ezekre a panelekre pedig azért volt szükség, mert részben gyorsabban elvégezhető velük az egész rekonstrukció, másrészt pedig a hagyományos sínfektetés elavulás miatti cseréje néhány év múlva ugyanolyan nagy munkát igényelne, mint a mostani. A legkorszerűbb technológia minél kevesebb költség mellett — ez volt a cél. Emiatt nem szüntették meg teljesen a villamosforgalmat sem, ha ritkítva is, de járnak a villamosok — ugyanis több millió forint esett volna ki, ha az építkezés idejére beszüntetjük. (S ezzel is az átépítés lett volna drágább.) Az új panel a régi pálya fölé emel-

kedik 18 centiméterrel. A járdák felé (3 százalékos) lejtéssel aszfaltszönyeget kap majd mindkét oldalon az úttest, és a házfalaktól az úttest felé tartó, átlagosan 1 százalékos eséssel a járdák is, így a kellő csapadékvíz-vezetés megoldható.

Az építők arról is szölk, hogy a jelenleg behelyezett síneket a gumival együtt, körülbelül öt év múlva kell majd cserélni. A mostani Közúti Építő Vállalat dolgo-

szintkülönbség nélküli, keldák felé (3 százalékos) lejtéssel kiegyenlített pályatest-től is függ, hogy eddig bírják a sínek és a gumibetétek. Akkor már egyszerűbb lesz a munkák, csak a síneket és a gumibetéteket kell cserélni a panelekben.

A munkaterület bejárásán részt vett vezetők köszönetűket fejezték ki a gyors és pontos munkavégzésért a Közúti Építő Vállalat dolgozóinak.

ÉVFORDULÓNAPTÁR

Ötven évvel ezelőtt, 1931. július 17-én érkeztek meg az Egyesült Államokból az Atlanti-óceán átrepülve leszállás nélkül Bicskérre Endresz György pilóta és Magyar Sándor navigátor, az első magyar óceánrepülők.

A Perjámoson, 1893 januárjában született Endresz az első világ-háborúban tabori pilótaként vett részt, s több kitüntetést kapott. A háború végeztével a Magyar Aero Express, majd a német Junkers művek pilótája, később pedig a Magyar Aero Szövetség oktatótisztje lett, s az Amerika és Magyarország közötti szervezett óceánrepülés szervező bizottsága 1930-ban vezetőpilótának kérte fel. Gépközel július 16-án indulnak el az amerikai Harbour (óra-e-ből; 23 óra 40 perc időtartamig repültek az Atlanti-óceánon át, s szálltak le szerencsésen Bicske mellett. Óceánrepülésükkel elnyerték az angol Rothermere iord 10 ezer dolláros díját.

Endresz György 39 éves korában pilótahalált halt 1932. május 21-én Bitai Gyula navigátorral Rómába repült, az óceánrepülők kongresszusára, de gépük a litvoniai repülőtéren lezuhant, s mindkettő életüket veszítették.

AZ ÜGYELETES HÍRSZERKESZTŐ

Szalai Csaba
Telefon: 12-144

NEMET SZINPADI KOREOGRAFIÁK. Magyarországi német nemzetiségi táncgyűjtések oktatói július 20-26. között Tatán olyan tanfolyamon vesznek részt, ahol a szinpadi mozgást, megjelenítést és a műsorösszeállítását tanulják.

JÓT TALÁLTAK

Itták azt a három sor evezős brit archológusok, Honor ter mélyen, búvárkodás köz-

vetlenül épen megmaradt — eb ritka kincseket is találtak a hajrágakat a vitorlavászonban. Rabukantak a legénység aradványaira is, továbbá három és két díszítő eszontváza. A hasisból az útközben készülő „feloldja” őket, a díszítő köveket, kódos iszobnó nyál: bedobták őket a tál, amerre az állatok usztak. Ittették, hogy a vízbe dobott tart.

A nyomhatott eredeti állapot, hosszúsága pedig 35 méterből tudni, hogy a rómaiak evezőssel uralták a mediter-

JÓZSA JÁNOS debreceni festő kiállítását Bényei József szülő nyitja meg Hatvanban, város kiállítótermében Hatvan u. 2. szám) július 10-án, hétfőn este háromnyed hetkor.

MOTOROSCSIZMA. Az országutak kétkeréken járó andorai a komló Carbon Könnyűipari Vállalat tervezőinek jóvoltából immár motoroscsizmát húzhatnak. A végleges borszimacsapant-tétellel megerősített vastag zára nemcsak az időjárás viszonyosságaitól, de a sérülésektől is jobban védi a lábat.

**GYERMEK-IDEGGYÓ-
GYÁSZAT NAGY KONG-
RESSZUSA.** Budapesten július 20-22. között a gyermek-idegyógyász világszövetség aron következő kongresszusát tartja. A rendezvénynek budavári palota ad otthont, ahol öt kontinens harminc országának világhírű szakemberei vitatják meg e szakterület legújabb eredményeit.

KÖZLEMÉNYEK

GUMIJAVÍTÓ MŰHELYMÉ megnyitottam. Sámsoni út 96. Otáh János Gumijavító mest. (X)

**MINDEN TÍPUSÓ GAZÓN-
VUJTÓ** töltése, szelepelése, járása. Kis töltőgépek töltése. Debrecen, Bathány u. 1. sz. Sáva: 8-18 óráig. Minden ombaton 8-12 óráig. (X)

**KAROSSZÉRIALAKATOS-
THELYMÉ** megnyitottam. Andor László, Debrecen, Vadli- u. 25. (Létal útból nyílik). (X)

**ERTESÍTEM KEDVES VENDE-
LIMET,** hogy 1981. július 20-tól gusztus 20-ig kozmetikai szalo-
mat szabadságosi miatt szünet-
tettem. Beszenszkyé Kati. Borz
23.

an, Szerkesztőség: Debrecen,
1 — Telefon: 12-144 — Felelős
2 forint, egy évre 400 forint —

A megye és Debrecen város vezetői július 17-én délelőtti sétára indultak, hogy meglekintsek néhány beruházás munkáit a megyeszékhelyen. Hogyan áll a Nagytemplom melletti romkert, a villamospálya felújítása, a Csokonai Színház rekonstrukciója, a Kálvin tér, a Medgyessy-múzeum, a ME-SZÖV-székház építése? — ezt vizsgálta és erről kapott tájékoztatást Sikula György, az MSZMP KB tagja, a megyei pártbizottság első titkára, dr. Postás Sándor, a városi pártbizottság első titkára, dr. Acs István, a városi tanács elnöke és kíséretükben más vezetők.

Juhász Jenő, a Közúti Építő Vállalat főmérnöke és Menyhért Endre, a vállalati pártvezetőség titkára tájékoztatása szerint a főútcán a villamospálya körül a munkálatokkal október végéig elkészülnek, most folyik a második sínpár felszedése, illetve az új fektetése. Az út-

Előkészítve várnak az új sínek a behelyezésre

(Fotó: Kalmár István)

FELVÉTELİK UTÁN

**Kossuth Egyetem,
Bölcsészettudományi Kar**

Július elején mindenütt befejeződtek a felvételi vizsgák, a felsőoktatási intézményekben most összegzik a tapasztalatokat. Sorozatunkban beszámolunk arról, hogy a debreceni felsőoktatási intézményekben milyen eredménnyel zárultak a vizsgák, hányan jelentkeztek felvételre, milyen szakok iránt volt a legnagyobb az érdeklődés és milyen volt a felvételizők felkészültségének a színvonala.

Elsőként a Kossuth Lajos Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karára látogatunk, ahol dr. Orosz István dékán adott tájékoztatást. Megtudtuk, hogy az idén 141 helyre 463-an jelentkeztek, közülük 440-en tettek vizsgát. Ez mintegy háromszoros túljelentkezés, megfelel a korábbi évek átlagának, s azt jelzi, hogy a bölcsészkar iránt még mindig elég nagy az érdeklődés. Ezt a képet kissé módosítja az, hogy egyedül az idén újra meghirdetett történelem—földrajz szakra 90-en jelentkeztek, s ha ezt a számot az összlétszámból levonjuk, akkor már némi

csökkenést kell regisztrálnunk.

A már említett szakpárosításon kívül a magyar—történelem, a pszichológia és a két idegennyelv szakok iránt volt az átlagosnál nagyobb, mintegy négyszeres túljelentkezés, viszont feltűnően kevesen választották a történelem—oros, a történelem—idegennyelv és a magyar—oros szakot. Ez utóbbi 22 helyre mindössze 26-an jelentkeztek.

Sajnos a korábbi évekhez képest alacsonyabban kellett meghúzni a relatív pontthatarokat is. Magyar—történelem szakon 17, magyar—angol szakon 16, történelem—oros szakon 16 ponttal be lehetett jutni. Végülis magyar—történelem szakon 20-an, magyar—idegennyelv szakon 30-an, történelem—idegennyelv szakon 22-en, orosz—idegennyelv szakon 23-an, népművelés—történelem és magyar—népművelés sza-

tanulók jelentkeznek erre a karra. Ez a probléma most kezd erőteljesebben érződni.

A felkészültség színvonala ugyanakkor tavalyhoz képest is csökkent. Aligha tekinthető normálisnak, hogy a felvételizők 41 százaléka nem érte el a megfélelés alsó határának számított 5 pontot az egyetemi vizsgán. Ez az arány egyenesen riasztó és arra mutat, hogy az egyetemi követelmények és a felkészültség között egyre nagyobb a különbség. Ennek gyökere oka lehet, melyek gyökerét valószínűleg a középiskolai oktatásban kell keresni. Mindenesetre nemigen volt még példa arra, hogy csak egyetlen felvételiző érjen el 20 pontot a vizsgán. Talán a vizsga nehézségi foka is okozta, hogy a magyar írásbelin nem született jeles dolgozat, s angolból még jó sem volt. A felvételizők között nem akadtak kiugró tehetségek, a mezőny szintje árnyalatok nélküli szürke átlagot képvisel. Aligha remélhető, hogy jövőre kedvezőbbre fordul a helyzet.

Közlekedési vállalatok a rokkantakért

Az idei esztendő az ENSZ a rokkantak nemzetközi évének nyilvánította. Hajdú-Biharban is megalakult a mozgalmal kapcsolatos megyei koordinációs szervezet, amely fontos irányító, szervező feladatokat vállalt azért, hogy Egyesült Nemzetek Szervezetének felhívása közvetlen környezetünkben hathatósan valósulhasson meg. A megyei koordinációs szervezet munkájához kapcsolódóan, a Hajdú-Bihar megyei Közlekedésbiztonsági Tanács munkaprogramja alapján a közlekedési tevékenységet folytató vállalatok, intézmények kollektívái különböző felajánlásokat tettek.

Dr. Angyal László, a Megyei Közlekedésbiztonsági Tanács ügyvezető elnöke és munkatársai nemrégiben összegezték a különböző felajánlásokat. Megnyugtató, hogy a vállalatoknál, intézményeknél a munkakollektívák, szocialista brigádok vállalták a rokkantakat segítő mozgalom teremtését. Jelentős társadalmi munkát, vagy egynapi bérüket ajánlották fel a rokkantak megsegítésére. Így hathatós segítséget nyújt a rokkantaknak a MÁV debreceni igazgatósága, a Debreceni Közúti Építő Vállalat, a Volan 6. számú Vállalat, a KPM Közúti Igazgatóság, a Debreceni Közlekedési Vállalat és az AFIT XIII. számú Autójavító Vállalat.

Az új közlekedési létesítményeknél, például a kijelölt gyalogos átkelőhelyeken ferde szegélyt építenek a tolokoicsk zavartalan közlekedésének az érdekében. A nemzetközi gyakorlatban is használt hangjelzővel látják el a forgalomirányító berendezéseket (kísérletképpen Debrecenben, a Kossuth és Attila téren). A felajánlásokat tett vállalatok mindegyike soron kívül megajátja a meghibásodott tolokoicskakat. Itt elsősorban a munkavégzés díjtalan, az alkatrészek beszerzési költségeit nem tudják fedezni. Hasznos felajánlás továbbá az is, hogy a vállalat munkások szállítását végző autóbuszokat évente néhány alkalommal mozgássérültek rendelkezésére bocsátják, de igénybe vehetik a szociális otthonban lakók is kirándulásokra, üzemlátogatásokra.

A Magyar Vöröskereszt felhívása alapján a Debreceni Közúti Építő Vállalat szocialista brigádjai felajánlották, hogy egynapi bérüket a Balmazújváros—Nagyhat településen működő szociális otthon foglalkoztató intézetének felszerelésére fordítják. A személygépkocsival közlekedő mozgássérültek járműveinek javítására az AFIT-nél fokozott figyelmet fordítanak: soronkívül vállalják a Trabant Hycomatok átalakítását, karbantartását. És egy ugyancsak nem mellékesnek számító intézkedés: a debreceni mozgássérültek egyesületével együttműködve a gyaloglásban korlátozott mozgássérültek részére — akik gépkocsikkal rendelkeznek — a megye fizető parkolóiban díjmentes várakozásra jogosító engedélyeket adott ki a megyei tanács építési és közlekedési osztálya.

Megválasztották a LEMP Központi Bizottságának tagjait

A Lengyel Egyesült Munkáspárt IX. rendkívüli kongresszusának küldötti csütörtökön éjszaka szavaztak a párt vezető testületeinek összetételéről — jelentette a PAP lengyel hírügynökség. A LEMP új Központi Bizottságának kétszáz tagja és hetven póttagja van, a Központi Revíziós Bizottságban hetvenen, a Központi Pártellenőrző Bizottságban kilencvenen foglalnak helyet. A jelölő-listák összesen 618 nevet tartalmaztak — majdnem ötven százalékkal többet, mint amennyien a vezető testületekbe bejuthattak. Ez egyben azt jelenti, hogy

gyakorlatilag minden harmadik kongresszusi küldött jelöltként szerepelt. — A Lengyel Egyesült Munkáspárt kongresszusának 16 problémabizottságában széles körű, sokoldalú, gyakran ellentmondásos vita folyt csütörtökön és pénteken — jelentette a PAP hírügynökség. A kongresszus pénteken délután ismét zárt plenáris üléssel folytatta munkáját.

Varsóban nyilvánosságra hozták a Lengyel Egyesült Munkáspárt péntek este megválasztott vezető szerveinek személyi összetételét.

Az új Központi Bizottság 200 tagja és 70 póttagja van.

A régi Központi Bizottságból, amelynek 142 tagja volt, tizenhelen kerültek be az új KB-ba. Közöttük van Stanislaw Kania, Stefan Olaszowski, Wojciech Jaruzelski, Kazimierz Barcikowski, Mieczyslaw Rakowski.

A Központi Bizottság eddigi vezető testületéből viszonylag kevesen kerültek be az új KB-ba: a Politikai Bizottság 11 tagja közül négyen, a PB öt póttagja közül senki, a KB titkárság kilenc tagja közül pedig hárman.

Hazaérkezett Mongóliából a magyar párt- és kormányküldöttség

Pénteken hazaérkezett Mongóliából a magyar párt- és kormányküldöttség, amely Korom Mihálynak, az MSZMP Politikai Bizottság tagjának, a KB titkárnak vezetésével részt vett a Mongol Népi Forradalmi győzelme 60. évfordulója alkalmából Ulánbátorban rendezett ünnepségeken. A küldöttség tagja volt Horváth József, az MSZMP KB tagja, a Dödszgyőri Gépgyár esztergályosa és Szerencsés János, hazánk mongóliai nagykövete.

A magyar párt- és kormányküldöttséget mongóliai tartózkodása során fogadta Jumzajgin Cedenbal, a Mongol Népi Forradalmi Párt KB főtitkára, a Mongol Népköztársaság Nagy Hural elnökségének elnöke. A delegáció július 13—17. között ismerkedett a mongol testvérpárt munkájával, Mongóliának a szocialista építőmunkában elért eredményeivel. Találkoztak Sz. Zsalam-Azsaral, a MNFP PB tagjával, a KB titkárával. A megbeszélések a két párt képviselői szívesen elvtársi légkörben tájékoztatták egymást az MSZMP XII. és a MNFP XVIII. kongresszusán hozott határozatok végrehajtásának menetéről. Véleménycserét

folytattak a nemzetközi helyzet, a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom időszaki kérdéseiről, és a két testvérpárt kapcsolatának alakulásáról. A Ferihegyi repülőtérén a küldöttség fogadására megjelent Baranyai Tibor, az MSZMP KB tagja, a Központi Bizottság osztályvezetője és Hazi Vencel külügyminiszter-helyettes. Jelen volt Badamtarin Baldo, a Mongol Népköztársaság magyarországi nagykövete és Valerij Muszator, a Szovjetunió budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője. (MTI)

Hazautazott Narasimha Rao

A rövid baráti látogatásán a Szovjetunióban tartózkodó Narasimha Rao indiai külügyminiszter pénteken Leningráddal ismerkedett.

Az indiai diplomácia vezetője látogatást tett a városi tanács végrehajtó bizottságánál, és ott a városfejlesztés távlatáról, a városi tanács felépítéséről és tevékenységéről hallgatott meg tájékoztatót.

Az indiai külügyminiszter a nap folyamán ellátogatott a piszkarijvói hősi temetőbe és lerótta kegyeletét a II. világháború halottjainak emlékére.

Narasimha Rao indiai külügyminiszter pénteken elutazott a Szovjetunióba.

Röviden

BUDAPEST — Karakas Lászlónak, az MSZMP KB tagjának, a KB osztályvezetőjének vezetésével július 13—17. között pártmunkások küldöttség tartózkodott Bulgáriában a Bolgár Kommunista Párt KB meghívására. A küldöttség az ötnapos munkahét bevezetésének tapasztalataival ismerkedett, és a pártgazdasági munkával összefüggő kérdéseket tanulmányozta.

MOSZKVA — Dmitrij Usztynov marsall, az SZKP KB Politikai Bizottságának tagja, a Szovjetunió honvédelmi minisztere pénteken Moszkvában fogadta Chann Syt, a Kambodzsa Népi Forradalmi Párt KB Politikai Bizottságának tagját, a Kambodzsa Népköztársaság nemzetvédelmi miniszterét.

Douglas Hoyle, a munkáspárt jelöltje az angliai Warringtonban megtartott pót-választáson. A munkáspárt 48, a szocialdemokraták 42, a konzervatívok 7,1 százalékot kaptak

PÁRIZS — A francia nemzetgyűlés péntekre virradóra elfogadta az új állami munkahelyek (54 ezer közalkalmazotti állás) létesítése, az olcsó béru lakások (50 ezer lakás felépítése), a kis- és középvállalatok támogatása, valamint a volt frontarcosok, a fiatal földművesek és a népes családok segítése céljából elhatározott kormányintézkedések pénzelésére kivetett új adókat, amelyek elsősorban a nagy vagyonok tulajdonosait sújtják.

HANOI — Folytatódnak a kínai fegyveres provokációk a vietnami határ mentén. A VNA jelentése szerint kínai diverziós csoportok — a július 6. és 15. közötti időszakban — többször behatoltak a vietnami határ menti tartományok területére, kínai hadihajók pedig megsértették a Vietnami Szocialista Köztársaság területi vizeit. Csupán Lang Son tartomány területére több mint 700 tüzérségi lövedéket lőttek ki.

PEKING — Az 1950-ben feljegyzett eddigi „árvizrekordot” is megdöntötte csütörtökön a megáradt Jangce. A folyó medréből kilépett víztömeg súlyos károkat okozott, főként a rizstermesztésben. A katonaság a háztökre és a magasabb pontokra menekült emberek ezreit szabadította ki. Az árvíz Kína legsűrűbben lakott délkeleti tartományában, Sze-csuánban pusztít, és eddig csupán itt, mintegy kétfélmillió lakost érint.

WASHINGTON — Az Egyesült Államok külügyminiszterüma csütörtöki nyilatkozatában megerősítette azt az álláspontját, hogy elengedni az észak-európai atomfegyvermentes övezet létrehozását. Az amerikai véleményét Alexander Haig külügyminiszternek norvég köllégájával, Knut Frydenlundal kedden folytatott tárgyalásaival kapcsolatban fejtették ki.

MADRID — Svájci javaslatra további egy hétre szóló, július 24-ig érvényes munkaprogramot hagyott jóvá a 35 ország részvételével az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozó madridi találkozó. A találkozó legközelebbi teljes ülését kedden tartják. Közben a záródokumentum részleteinek kidolgozásával foglalkozó szerkesztő csoportok folytatják munkájukat.

ZSÁKUTCA

Bár javaslatokban, elképzelésekben és álláspontokban nem mutatkozott hiány, az ENSZ égisze alatt összehívott úgynevezett nemzetközi Kambodzsa-konferencia látványosan zátonyra futott. Az Egyesült Államok és Kína minden befolyását latba vetve vérmes reményeket táplált ugyan iránta, de a világszervezet tagállamainak mégis alig a fele vett részt az eszmecsereken.

Már önmagában ez is zsákutca mindazok számára, akik a fennálló Phnom Penh-i rendszer törvényességét elvitatták, s a népi Pol-Pot rezsim védelmére keltek. Különösen fájó számukra, hogy a fejlődő országok, a harmadik világ tüntetett távollétével, így is kifejezésre juttatva véleményét az imperialista erők beavatkozási próbálkozásáról. A szocialista országok — mindenképp a Szovjetunió és Vietnam — jöelre leszögezték: Semmiféle „rendezési javaslatról” nem hajlandók tárgyalni egy olyan értekezleten, amelyre a népi Kambodzsa képviselőit meg sem hívták, s a sokat szendvezt ország törvényes képviselőit a dzsungelbebe visszazsírított bandák néhány vezére látja el.

Ugy tünik, nem sikerült áthidalni a Kína és az ASEAN-országok ellentétét, holott ez lett volna az értekezlet egyik legfőbb célja. Bár mindkét álláspont elveti Kambodzsa jelenlegi rendszerét, és mind Peking, mind az ASEAN-tagállamok követelik a vietnami csapatok kivonását az országból, több részletkérdésben nem született egyezés. Péntek reggeli értesülések szerint ez a körülmény még a zárónyilatkozat megfogalmazását is bizonytalanná teszi.

Vietnam állandó ENSZ-képviselője a hét közepén új-ból hangsúlyozta: Országa illegálisnak tartja a konferenciát, s bármilyen döntést is hoznak a résztvevők, Hanoi azt érvénytelennek tekinti. Egyben megismételte a három indoknai országot: Vietnám, Laosz és Kambodzsa korábbi javaslatát, miszerint a békés rendezés első lépéseként regionális értekezletet tartssanak a problémák tisztázására. Annak idején ezt az elképzelést valamennyi ASEAN-ország tudomására hozták. Az „ötök” azonban máig sem adtak rá választ. Az ENSZ-ben pedig még mindig a polpotista klikk foglalja el Kambodzsa helyét holott a népi forradalom — vietnami katonai segítséggel — szétzúzta a több mint kétfélmillió ember legyilkolásában bűnös egykori rezsimet.

Végül érdemes megjegyezni, hogy Szihanuk herceg, volt államfő is indítvánnyal fordult a tanácskozáshoz. Ebben Kambodzsa teljes semlegesítése mellett szállt síkra. Ugyanakkor korábbi véleményét fóládvá hangoztatta: A mostani értekezletet helyteleníti, mert az „csak megkéményíti az ellenfelek álláspontját”, anélkül, hogy megoldással kecsegtetne.

Az eddigi fejlemények ismeretében, minősítése talá-lónak látszik.

Gyapay Dénes

Izraeli támadások Libanon ellen

BEJRÚT — Pénteken délelőtt Izrael újabb súlyos agressziót hajtott végre Libanon ellen a szárazföldről, a levegőtől és a tenger felől: tizenkét izraeli Phantom és F-15-ös harci repülő több hullámban bombázta Bejrút nyugati negyedét, amely a hazafias erők ellenőrzése alatt áll. Ott működnek a palesztin ellenállási mozgalom iródi is. Bombák hullottak egy Bejrútból levő palesztin menekülttáborra, valamint egy másik, a főváros közelében fekvő palesztin táborra is.

A főváros nyugati negyedének nagy része lángokban áll. Egelőre nincs pontos adat a

támadás áldozatainak számáról, de bizonyosra vehető, hogy a bombázások sok polgári halottja és sebesültje van. A Wafa palesztin hírügynökség jelentése szerint a hazafias nemzeti mozgalom és a palesztin egységek légvédelmi útjei az egyik támadó gépet lelőtték, Izraelben viszont azt közölték, hogy „valamennyi gép sértetlenül tért vissza támaszpontjára”. Egyes hírek szerint a harcra bekapcsolódott az arabközi békefenntartó erők keretében Libanonban állomásozó szíriai egységek légvédelme is. Izraeli repülőgépek legutóbb 1978-ban bombázták Bejrútot.

A libanoni polgári védelem önkéntesei mentőautóba helyeznek egy sebesült asszonyt

Megérkezett Paksra a második reaktortartály

Az atomerőmű-épitkezés újabb kiemelkedő eseményére került sor pénteken: Csehszlovákiából megérkezett Paksra a második reaktortartály. A csaknem tizenkét méter hosszú és négy méter átmérőjű hatalmas acélhengert a gyártó plzeni Skoda Művektől Pozsonyig vasúton,

annan pedig az Olana nevű csehszlovák hajó vontatta uszály felületén szállították a Dunán Paksig. A második reaktortartály partraemelését a tizenhat hónappal ezelőtti tapasztalatok hasznosításával az előzőnél gyorsabb és biztonságosabbá tették. (MTI)

Közlemény

Az MTI annak idején jelentette, hogy a magyar légi repülőgépe július 7-én osztrák területre zuhant. A baleset körülményeit szakértők kivizsgálták. Egyértelműen megállapították, hogy a repülőgép-vezető — magyar légtérben — forduló közben elvesztette uralmát a gép felett, amely ennek következtében a határtól 700 méterre Ausztriában mezőgazdasági területre esett.

A katapultált és csak könnyebb sérülést szenvedett repülőgép-vezetőt még a baleset napján visszatért Magyarországra. A magyar fél megköszönte az osztrák hatóságoknak a vizsgáló bizottság munkájához nyújtott segítséget, és sajnálkozását fejezte ki a fenti körülmények folytán előállott véletlen határsértés miatt. (MTI)

A BARÁTSÁG FESZTIVÁL ELÉ

A főváros utcáin a járőkelő már felfedezhette, olvashatta azokat a transzparenseket, amelyek a III. magyar-szovjet ifjúsági barátság fesztivál július 20—26. közötti programját hirdetik. Sokan emlékeznek még a budapesti első, a leningrádi második, s minden bizonyosan sokan emlékezni fognak a mostani harmadik fesztiválra is. A gazdag program csak keret arra, hogy a fiatalok ismerkedjenek, beszélgessenek, barátkozzanak egymással, ezt mi sem bizonyítja jobban, mint közös dolgaik, céljaik sokasága. A 900 küldött — a politikai, a kulturális, a művészeti delegáció tagja — barátságvonatokkal, repülővel érkezik Budapestre. Köztük sok olyan, aki már ismerősként jön hazánkba.

Július 20-án a gellért-hegyi Jubileum parkban harmincezer fiatal együtt fogja énekelni a magyar és a szovjet himnuszot, s együtt gyönyörködnek a közösen rendezett látványosnak ígérkező műsorban, a közös élmény minden bizonyítvánnyal is nyitottak a programjai. Bárki eljőhet a Barátság utcába, részt vehet a kulturális rendezvényeken, a nagygyűléseken, a találkozókon. Láthatja például a Zseromszkij együttes fiataljait, azokat a fiúkat és lányokat, akik művészi fokon, a táncnyelven tudnak „beszélni”, láthatja azokat a tibiliszi gyerekeket, akik irigylésre méltó lelkesedéssel ápolják, hirdetik a grúz nép szokásait, hagyományait. A rendezők a fesztivál idejére a belvárosi Semmelweis utcát nevezték el Ba-

rátság utcának. Feltehetően sokan sétálnak majd a pavilonsátrak között, időznek az itt felállított szabadtéri színpadok előtt, betérnek a Szovjet Kultúra és Tudomány Házába, ahol szintén gazdag program vár minden látogatót.

A politikai delegációk tagjai, a különböző ifjúsági rétegek képviselői részt vesznek majd olyan elméleti konferencián, amelyen a fiatalokat érintő aktuális kérdéseket vitatják meg. Az ilyen eszmecsereket eddig is volt eredményük, elegendő csak az orenburgi gázvezetékre, a paksi atomerőműre vagy az uszty-ilimszki építkezésekre gondolni.

A fiatalok Moszkvában és Budapesten, a Szovjetunióban és Magyarországon együtt állnak ki a békeért, s annak megőrzése érdekében különféle fórumokon együtt hallgatják hangjukat. Helsinki, Budapest, Mexikóban, Bejrútból, hogy csak az utóbbi évek nagy jelentőségű nemzetközi ifjúságpolitikai tanácskozásait említssem, mindenütt a békes egymás mellett élést, az esztelen fegyverkezési hajszra megszüntetését hirdették. Ez így lesz a jövőben is, hiszen a második világháború óta született, felnőtt nemzedék tagjai tudják, hogy a szülők mitől óvják őket.

A fővárosban és minden megyében gazdag programok várják a vendégeket. A testvérkapcsolatoknak köszönhetően sokan, már mint régi ismerősök, barátok üdvözlik majd egymást.

Ambros Sándor

CÉL:

Az áll

A szabály

A Hajdú-Bihar megyei Végrehajtó Bizottság napokban tárgyalta a bálványterítési ügyintézés helyéről és a helyszíni bírság tapasztalatairól szóló tét.

A levonható általános pasztalet a következő foglalkoztató össze: emelke az ügyintézés száma — másoknál, javult a szakgati szervek tevéken ezen a téren, az eljárás többsége törvénye ebből kifolyólag a szabályterítési hatóságok eredményesen közreműködnek a lampolgári fejelem me lártditásban és a megelben.

Visszatartó e

Ezek az általános csak azt jelentik, hogy szabályterítési ügyintézési szervezeti keretei me lőleők, de nem azt, hogy lennének meg olyan p amikből részben más it tanulságok is levonni részben ne lennének jav tók. E két utóbbira egy példa: ha kevés a meg az árdragítás miatt foly szabályterítési eljárás, nemcsak azt jelentheti, hálstennek ezen a vid kevesen károsítják a v lőkat — hanem esetleg a kevés a szám, mert val ellenőrzés nem meg (tehát nem bukkannak é árdragítók), vagy az ú tézés nem kellő hatéko gú. (Ezt a témát természetesen az igazgatási m munkatársai célvizsgálá veszik, miután felhívták.

Az is megállapítható adatokból, hogy részben ellenőrzési tevékenység vult, de részben sajnos állampolgári fejelem l s emiatt emelkedett a l s tanak. Emeljük ki a b letetés és a magánlakás szabályterítési eseteit, hogy ezek 1979. július 2 tartoznak a tanácsok szabályterítési hatóságokhoz. Hogyan sikerült elérni e

Készül a VI.

A hajdúnánási városi ségvetés alapelve a me intézmények működése e látási szintjének tartása hány területen pedig az tás javításával is szám tunk. A város költségv az öt év alatt mintegy millió forintot tartalmaz intézményekkel kapcs működési kiadásokra. Né adat a költségvetésből, és hidak fenntartására fél millió, felújításra mint 11 millió forintot tának. A vizsgáldalkod adásaiból legtöbbször — 8 millió forintot — belv vezetésre szánunk, bár e téren még további milli elkélnének. Növekedte egységügyi és a kult intézmények működési szükségessége is a v tanács költségvetésében.

A város növekedését határozó fejlesztési alap jellegzetességei a köv zök: kiemelten kell kezve lakosság alapellátását b sító kommunális, oktatási egységügyi beruházás Válozatlanul fő feladat lent a lakásépítés. A teljesítésére összességé a lakosság társadalmi káját is figyelembe vév közel 320 millió forintot vezetnek az ötéves terv f mán Hajdúnánáson. Mit lik az összegből? Az előzetes elképze szerint a városban 830 megépülésével lehet szá ni. 135 lakás állami e portos, 150 OTP-beru miatt. (MTI)

UTCA

elésekben és álláspontok... az ENSZ égisze alatt ösz... Kambodzsai-konferen... Az Egyesült Államok és... vetve vérmes reménye... világszervezet tagállamai... szta az eszmecseréken... kuta mindazok számára... i rendszer törvényességét... rezsim védelmére keltek... gy a fejlődő országok, a... olletével, így is kifejezésre... rialista erők beavatkozási... sta országok — mindenek... am — jóelőre leszögezték:... atról" nem hajlandók tár... amelyre a népi Kambod... ták, s a sokat szenvedett... t a dzsungelbe vissza... ere látja el.

idálni a Kína és az ASEAN... lett volna az értekezlet... két álláspont elveti Kam... és mind Peking, mind az... k a vietnami csapatok kivolt... kérdésben nem született... sülések szerint ez a körül... megfogalmazását is bi... viselője a hét közepén új... illegálisnak tartja a konfe... is hoznak a résztvevők... kinti. Egyben megismételte... Vietnam, Laosz és Kam... niszertint a békes rendezés... értekezletet tartanak a... nak idején ezt az elképze... zig tudomására hozták. Az... ták rá választ. Az ENSZ... potista klikk foglalja el... népi forradalom — viet... szétzúzza a több mint két... bűnös egykori rezsimet... i, hogy Szihanuk herceg... fordult a tanácskozáshoz... meglesítés mellett szállt... véleményét föladvá han... etet helyteleníti, mert az... elek álláspontját", anélkül... eretében, minősítése talá...

Gyapay Dénes

madások ellen

madás áldozatainak számá... ról, de bizonyosra vehető... hogy a bombázásnak sok pol... gári halottja és sebesültje... van. A Wafa palesztin hír... gyűnköské jelentése szerint a... azafias nemzeti mozgalom... és a palesztin egységek lég... védelmi útegei az egyik tá... nadó gépet lelőttek. Izrael... en viszont azt közölték... hogy „valamennyi gép sér... tetlenül tért vissza támasz... pontjára”. Egyes hírek szent... t a harcba bekapcsolódott... z araboktól befenn tartott... rok keretében Libanonban... llomászó szriai egységek... védelme is. Izraeli repülő... gépek legutóbb 1978-ban... bombázták Bejrútot.

önkéntes mentőautóba

tt Paksra aktortartály

nnan pedig az Olana nevű... sehszlovák hajó vontatta... szály fedélzetén szállították... Dunán Paksra.

mény

A katapultált és csak... nyomban sérülést szenvedett... épülőgép-vezető még a bal... set napján visszatért Ma... yarszagra.

A magyar fél megköszön... az osztrák hatóságoknak a... zsgáló bizottság munkájá... z nyújtott segítséget, és... jánközlését fejezte ki a... nti körülmények folytán... állott véletlen határsértés... iatt. (MTI)

CÉL:

Az állampolgári fejelem szilárdítása

A szabálysértési ügyintézés tapasztalatairól

A Hajdú-Bihar megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága a napokban tárgyalta a szabálysértési ügyintézés helyzetéről és a helyszíni bírságolás tapasztalatairól szóló jelentést.

A levonható általános tapasztalat a következőkben foglalható össze: emelkedett az ügyintézés száma a tanácsoknál, javult a szakigazgatási szervek tevékenysége ezen a téren, az eljárások nagy többsége törvényes, s ebből kifolyólag a szabálysértési hatóságok eredményesen közreműködnek az állampolgári fejelem megszilárdításában és a megelőzésben.

Visszatartó erő

Ezek az általánosítások csak azt jelentik, hogy a szabálysértési ügyintézés jogi-szervezeti keretei megfelelőek, de nem azt, hogy ne lennének még olyan pontok, amelyek részben más irányú tanulságok is levonhatók, részben ne lennének javíthatók. E két utóbira egy-egy példa: ha kevés a megyében az árdragítás miatt folytatott szabálysértési eljárás, az nemcsak azt jelentheti, hogy hálistennek ezen a vidéken kevesen károsítják a vásárokat — hanem esetleg amiatt kevés a szám, mert vagy az ellenőrzés nem megfelelő (tehát nem bukkannak elő az árdragítók), vagy az ügyintézés nem kellő hatékonyságú. (Ezt a témát természetesen az igazgatási osztály munkatársai célvizsgálat alá veszik, miután felhívták a fi-

gyelmüket a végrehajtó bizottság tagjai erre az esetleges ellentmondásra.)

A másik példa, bár véletlen, de mutatja, hogy bizony mit javítani (ha nem is mindenütt) a szabálysértési ügyintézés menetén. Ahol ugyanis a vizsgálaton derült ki, hogy túlzottan sok ügy évül el elintézés nélkül, ott bizony komoly szervezési hibák vannak a tanácsi ügyintézésben. Egy ilyen komolyabb probléma volt az elmúlt időszakban az egyik községben, ahol természetesen fejelemi felelősségrevonást eredményezett az ügyek ilyen „el nem intézési” módja.

Tallózzunk még a jelenlegben közelebbi érdekű tapasztalatok után. A községi szabálysértési bizottságok előtt elbírálandó ügyek 1975-től 1978-ig nőttek, majd ez a növekedés csökkent. Miért kell erre a jelenségre figyelni? Azért, mert úgy tűnik, hogy a bizottságok előtt lefolytatott szabálysértési tárgyalásoknak nagyobb a szabálysértés elkövetését megelőző visszatartó ereje, mintha egyszerűbben, de kevésbé a nyilvánosság előtt folyta. A magyarázat a tanácsok részéről éppen az, hogy egyszerűbb az ügyintézés módja, ha a szabálysértési előadó egy maga elintézi. Sok szabálysértő fél attól, hogy esetleg munkahelye vagy nagyobb nyilvánosság megismerje az ügyét. A tanácsi szervek feladata e téren tehát egyértelmű: a bizottságok működését szorgalmazni kell.

Kibékítés

Az is megállapítható az adatokból, hogy részben az ellenőrzési tevékenység javult, de részben sajnos az állampolgári fejelem lazult, s emiatt emelkedett az ügyek száma. Emeljük ki a becsületlenség és a magánlakásértés szabálysértési eseteit, mint-hogy ezek 1979. július 1. óta tartoznak a tanácsok szabálysértési hatóságához. Vajon hogyan sikerült elérni a célt,

ami miatt ezt a rendszert bevezették? Az anyagi és eljárási szabályok alkalmazása sokat javult, de néhány esetben az ügyeket „feljebb kellett tenni”, mert a szabálysértési hatóságok ügyintézői nem tudták kellekően elhatárolni a szabálysértést a vétségétől, a becsületlenség szabálysértéstől, illetve a rágalmozás vétségétől.

E téren segítséget nyújthat az, ha a tanácsi szervek igénylik, a jelenleginél bátrabban, az ügyész segítségnyújtást. Nagy előnyt jelent ugyanakkor mind az állampolgároknak, mind a bíróságoknak (amelyekről ezt a rengeteg peres ügyet szülő „terhet” levette az 1979. évi hatáskör-módosítás), hogy az elbírálásnál a szabálysértési hatóságok (a helyi tanács dolgozói) figyelembe tudják venni a cselekmények sajátos jellegét. S erre mutat az a tény is, hogy például az 1980-ban becsületlenség miatt megnyitott ügyek közül 336 személy közül csak 74-et, a magánlakásértés miatt feljelentett 113 személy közül csak 18-at bírságoztak meg. A „maradék” esetekben a szabálysértési hatóságok éltek a kibékítés eszközével.

Ismét szomorú tényemegállapításra kényszerülünk: nőtt a tulajdon elleni szabálysértési ügyek száma. (Az összes ügy közül 34 százalékot e kategória teszi ki). Az elkövetők 81,4 százaléka társadalmi vagyon elleni cselekmény miatt lett megbírságolva, legtöbb esetben lopás miatt. Főképpen a termelőszövetkezetek tulajdonát károsították (mezei lopás) és társadalmi tulajdonban álló építőipari anyagokat loptak el. A kibírságozott legnagyobb bírság ügy látszik nem elég visszatartó erő.

S végül még egy adalék: a bírságtalag az országos átlag alatt van. Nem azért említtük, hogy javítsunk az átlagon (mint ahogy más átlagok esetében sokszor az országost tüzzük ki célként), csak azért, hogy szép egyforma legyen — azt kell mind a szabálysértési hatóságoknak, mind felettes szerveiknek szorgalmazniuk, hogy a bírságolás célravezető legyen, megelőző, visszatartó szerepet töltsön be (amellyel, hogy megteríthető vele az esetleges okozott kár).

A szabálysértési hatóságok ügyintézési tevékenysége magasabb színvonalon, jó szervezettel szolgálhatja az állampolgári fejelem szilárdítását, amire — sajnos — még sok esetben szükség van. Sz. G.

Készül a VI. ötéves tervben

A hajdúnánási városi költségvetés alapelve a meglévő intézmények működése és elátási szintjének tartása, néhány területen pedig az ellátás javításával is számolhatunk. A város költségvetése az öt év alatt mintegy 400 millió forintot tartalmaz az intézményekkel kapcsolatos működési kiadásokra. Néhány adat a költségvetésből: utak és hidak fenntartására 5 és fél millió, felújításra több mint 11 millió forintot fordítanak. A vizsgáldokadás kiadásai közül leg többet — közel 8 millió forintot — belvízelvezetésre szánnak, bár ezen a téren még további milliók is elkelnének. Növekedtek az egészségügyi és a kulturális intézmények működtetéséhez szükséges összegek is a városi tanács költségvetésében.

A város növekedését meghatározó fejlesztési alap főbb jellegzetességei a következők: kiemelten kell kezelni a lakosság alapellátását biztosító kommunális, oktatási és egészségügyi beruházásokat. Változatlanul fő feladatot jelent a lakásépítés. A célok teljesítésére összességében — a lakosság társadalmi munkáját is figyelembe véve — közel 320 millió forintot terveznek az ötéves terv folyamán Hajdúnánáson. Mire telik az összegből?

Az előzetes elképzelések szerint a városban 830 lakás megépítésével lehet számolni. 135 lakás állami célcsoportos, 150 OTP-beruházás

Hajdúnánás

keretében valósul meg, míg a tervek szerint 545 lesz a korszerű csoportos, az egyedi társas és hagyományos családi lakóházak száma. A lakásépítés során a területek intenzív beépítésére, a korszerű technológiák alkalmazására, s ezzel együtt a lakások alapterületének bizonyos mértékű növelésére kell törekedni elsősorban. Az emeletes lakóházakat a Zsuga Imre lakótelepen tervezik felépíteni. Az OTP-lakások számát növeli az előző tervidőszakról áthúzódott 23 — idei átadással szereplő — lakás. A lakótelepi energiaellátás keretében több mint 6 millió forintot terveztek a gázvezeték, a villanyhálózat és a közvilágítás kiépítésére. Ide sorolhatjuk azt a közel tízmillió forintot is, ami az újonnan épült lakótelepi lakóházak hőtárveték-ellátását biztosítja, illetve amit a parkosításra fordítanak.

A város egészségügyi ellátásának javítását szolgálja az a bölcsőde, mely 40 gyermeknek biztosít helyet. A bölcsődét 1982-ben kezdik építeni. Ugyanebben az évben adják át a diákoknak a nyolctantermes iskolát és a hozzá tartozó tornatermet. A szakmunkásképzés feltételeinek javítására négy tanteremmel

bővítik az iskolai és tornaterem építését vették tervbe. Ugyancsak tornaterem-építést irányoztak elő a 3. számú általános iskolában, ennek létrehozásában számítanak társadalmi munka végzésére.

Jelentős összeget fordít a tanács a tervidőszakban az újonnan épülő lakótelep vízellátására, a szennyvízelvezetés megoldására. Az előterjesztések szerint szükségessé válik a víztermelő kapacitás biztosítása is a városban. Ugyanez vonatkozik a szennyvíz elvezetésére is.

A város vízhálózatának bővítésében, valamint járdák építésében ugyancsak számítanak a lakosság közreműködésére. A lakótelepi hasonló munkák elvégzésére több millió forint szükséges. Úgy számol a városi tanács, hogy a tervidőszak alatt mintegy 13—15 km vízálózat és 15—20 kilométernyi járda épülhet meg az erők összefogásával.

A fejlesztések elősegítésére a Hazafias Népront városi bizottságával egyetértésben közép-távú társadalmi munkaprogram készült, amely részleteiben is meghatározza, mely területeken szükséges leginkább a város lakóinak összefogása a közös célok elérésében.

Szép helyen tanulni

A MÁV debreceni igazgatóság oktatási bázisa évek óta sikereket és szép eredményeket ér el a „Tiszta virágos Debrecen” mozgalomban. Az itt tanuló tevékeny résztvevői a virágosításnak, a parkosításnak.

Okatatók és tanulók egyaránt azon fáradoznak, hogy gondozottak legyenek a parkok.

(Fotó: Lek Gábor)

ŐSZRE ÉS TÉLRE AJÁNLJA AZ IBUSZ

HAJÓS, A PINCEFALU

Hazánk déli részén, Kaloocsától néhány kilométerre található egy furcsa község, amely — mértékadó vélemények szerint is — pártját ritkítja Európában. Ennek ellenére, annyi hírneve sincs — legalábbis egyelőre —, hogy akár az országban belül ismernék. Bár lehetne fogadni, legtöbbünknek semmit se mond Hajós neve. A nagyközség — bár önmagában is szép, sőt barokk stílusú kastéllyal dicsekedhet — igazi nevezetességét a határában elterülő pince-falu adja.

Képzelnék el a több, mint ezer, messziről szinte egyformának tűnő fehér falú házikót, ahogyan szabályos utcák formájában húzódnak a Pács-Kiskun löszháton. Mindegyik alatt pedig az „ok”, amiért a takaros portálek épültek: a kitűnő zamatos borokat rejtgető pincék.

Szóval ebben a „faluban” van ezerszáz ház, de nincs egyetlen állandó lakos sem. Egy ilyen település önmagában is idegenforgalmi látványosság, hátha még sikerül olyan különleges folklórprogrammal fűszerezni, mint amilyen Hajóson adódik.

A község lakói ugyanis többségükben még ma is svábok, így hát az idegennek sem kell meglepődni, ha a pincéjéből hazafelé kerékpározó szőlősgazda „Guten Tag”-gal köszön rá. A XVIII. században betelepült németajkú lakosság közmondásos munkaszeretete, szakértelme hozta létre annak idején — s virágoztatja ma. Immár — amióta az IBUSZ felfigyelt a páratlan látványosságra — nemcsak a maguk hasznára szorgoskodnak a hajósiai, hanem a külföldi és belföldi turisták is beleszállhatnak a sajátos hangulatú pince-falu életébe.

Persze az idegenforgalom örök szabályai szerint Hajóson is kevés lett volna a látvány — a vonzó népi műemlékegyüttes — önmagában, hisz a turista nem csupán nézelődni akar. Itt pedig különösen el kell némi befektetés, hisz a pincefaluból hiányzott — természetesen a pincékben kívül — minden más.

Építettek hát az idegen-

forgalmi szervek ösztönzésére — néhány gazdaság összefogásával — a hajdani vin-cellerházak között egy olyan vendégfogadót, hogy a vendégnek — nem túlzás — már az építészeti gyönyöröktől összefuthat a nyál a szájában. A kifinomult izléses berendezett, gazdag fadísszel ellátott fogadó kombinát a sváb hagyományoknak megfelelően németes vonásokkal mutat, s talán azt mondanunk sem kell, hogy tökéletesen illeszkedik a pinceházak sorába.

Akinek pedig az ebéd elfogyasztása után még marad ereje, az megnézheti a Hosszúhegyi Állami Gazdaság bormúzeumát, amelyet a Cabernet fogadó alatt rendeztek be. A palackok a világon minden jelentősebb bortermelő vidéket képviselik, s pontosan olyan pókhálósak, mint ahogyan filmekben látni olykor. A bortermelésnek azonban nemcsak a múltja fényes ezen a vidéken. A legnagyobb „gazda”, az említett állami gazdaság komoly mértékű feldolgozást folytat, s ami a legfontosabb, olyan kitűnő borokat kínál, amely a nem kifejezetten borisza hajlamú vendégeket is gyakori kóstolásra ösztönzi.

A helyi látványosságok sorából nem maradhat ki a folklór sem. A falu házait szemlélő turistákat a helybeli néptáncosok fogadják, jobbra a szőlőkultúrához kötődő sváb táncokkal. Magam sem lelkesedem a túlságosan romantikus — tschikósch, gulasch — módszerekért a vendégszalagotában, ez alkalommal azonban semmi ilyesmit nem lehetett tapasztalni. A fiatalok kedvesen, egyszerűen táncoltak, énekeltek — ezért is arattak sikert.

A fentiek alapján jó ötletnek bizonyult, hogy az IBUSZ Hajósa is elvitte Kaloocsán tartott sajtótájékoztatójának résztvevőit, akik bizonyára elviszik híret a turistacsalogató községnek.

Százötven úton

Az őszi—tavaszi programajánlat megjelenése kapcsán

Épül a BIOGAL-ban a B+Z üzem. A debreceni gyógyszergyár dolgozói csak a kezdetükkel emlegetik a BIOGAL és a svájci Zyma cég együttműködésének eredményeként létrejövő új üzemét. 1983-ban már itt gyártják a fontos májvédő gyógyszert. Az import megtakarításon túl jelentős exportra is lesz mód: a Zyma megvásárolja a termelt mennyiség kétharmadát. (Fotó: Kőszeghy György)

T. Szűcs József

A Hajdú-bihari Napló szerkesztősége és a Hajdú megyei Lapkiadó Vállalat pályázatot hirdet „Így élünk mi” címen a fényképező olvasókörzés számára. A pályázaton a fotóművészek és hivatásos fotóriporterek kivételével bárki részt vehet. A pályázatot önálló fotók és képriportok műfajában hirdetjük meg. Beküldhető a pályázatra minden olyan fotó vagy képriport, amely témáját a mai magyar valóságból hozható, és újságban való közlésre alkalmas. Önálló fotókból pályázónként legfeljebb öt küldhető be, egy-egy képriport pedig maximum öt fotóból állhat.

A pályaműveket teljes névvel és címmel kell beküldeni. A beérkező képek közül a Hajdú-bihari Naplóban folyamatosan és rendszeresen közöljük azokat a fotókat és riportokat, amelyek elérik a közízlés szintjét. A közlés azonban önmagában semmiféle pályázati díj odaítélését nem jelenti, viszont a szokásos honoráriumot fizetjük érte.

A pályaműveket máris be lehet küldeni a Napló szerkesztőségébe (Debrecen, Tóthfalusi tér 10.). A borítékra kérjük ráírni: Fotópályázat. A legutolsó pályamunkának 1981. október 15-ig kell beérkeznie a szerkesztőséghez.

A beérkezett pályaműveket újságírókból és fotóművészekből álló zsűri bírálja el. A pályázat eredményét 1981. november 7-én hirdetik ki, és akkor osztjuk ki a pályadíjakat. A pályadíjak összege összesen nyolcezer forint. A díjakat a zsűri a beérkező fotók minősége és mennyisége alapján ítéli oda. Ugyanekkor a zsűri ítéli oda azokat a különdíjakat is, amelyek a fenti összegben felül Hajdú-Bihar megye különböző vállalatai és intézményei ajánlottak fel.

Kérjük a pályázók, hogy csak fekete-fehér fotót küldjenek be, lehetőleg 13 x 18-as (vagy ennél nagyobb) méretben, de természetesen a fotó művészi igényei szerint megvágva.

Várjuk olvasóink fotóit.

Így élünk mi

FOTÓPÁLYAZAT A NAPLÓBAN

PÁLYÁZATUNKRA ÉRKEZETT TISZA II.

(BEKÜLDTE: SOMÉYA JENŐ, DEBRECEN)

Túl magas volt az albérleti díj

A felperesek négy hónap és 19 napig laktak az alpereseknél egy 14,5 négyzetméter alapterületű bútorozatlan szobában. Ezért havonta 1500 forint albérleti díjat fizettek. Elköltözés előtt több mint egy hónappal megégyeztek, hogy a főbérlő az elköltözés napján visszafizeti a le nem lakott összeget. Az ígért elszállt, a pénz a feledés homályába merült. Az albérliők viszont ügyvédek fordultak. A tényállás felvételekor kiderült, hogy a jogszabály által megengedett maximális albérleti díj 540 forint lett volna az általuk bérelt bútorozatlan helyiségért.

Az alperesek a többletet felvett összeget nem akarták visszatéríteni. Az ügy a Debreceni Járásbíróságra került, ahol a felperesek állítása igazolódott. A bíróság kötelezte az alperest a törvényben megadott albérleti díj részarányának, 4800 forintnak a visszafizetésére, valamint annak január 1-től esedékes 5 százalékos kamatának és a perköltségeknek a megterítésére. Az alperesek a döntés ellen fellebbeztek a Debreceni Megyei Bíróságra, ahol a járásbíróság ítéletét helybenhagyta.

F. J.

Korulbelül ugyanabban az időben, a másik felteken, Karl Rosenbaum, a németországi és franciaországi parasztháborúk egyik legkiválóbb szakértője, más néven Pani-Pa gypjúkereskedő, felkelést szított a muriszi parasztok között, rohammal elfoglalt két várost, és egy nyílvesztőtől pusztult el, amikor a fosztogatásnak próbált véget vetni. Még élt, amikor helikopteren érte jöttek, de beszélni nem tudott, s csak büntudatosan és értetlenül bámult.

Nemsokára Rumata érkezése előtt pedig a kajszani zsarnok remekül álcázott, bizalmas barátja (Jeremy Touhnut, földreform-szakértő) hirtelen palotaforradalmat hajtott végre, magához ragadta a hatalmat, és két hónapon át próbálta megteremteni az Aranykort, makacsul válasz nélkül hagyta szomszédai és a Föld dühödő felelősségére vonását. Nyolc merényletet szerencsén átvészelt, s végül az Intézet munkatársainak mentősztagja rabolta el, tengeraltjárón a Déli-sark melletti szigetbázisra szállította...

— Ha meggondoljuk — dühöngte Rumata —, hogy az egész Föld mindmáig azt képzele, hogy a legbonyolultabb problémákkal a nulla-fizika foglalkozik...

Don Kondor felemelte a fejét.

— No, végre! — mondta halkán.

Lódobogás hallatszott, erős irukan akcentusú, heves szitkozódás hallatszott. Az ajtóban megjelent don Gug, az irukani herceg fő hálósoba-felügyelője, kövér, pirosposzgás férfi hetykén kipódort bajusszal. S Rumata megint olyan mozdulatot tett, mintha oda akarna rohanni, hogy átölje, mert hiszen ez Paska volt, don Gug azonban hirtelen összeszedte magát, pufók ábrázatán mézesmázosság jelent meg, könnyedén meghajolt kalapját melléhez szorította. Rumata futó pillantást vetett Alekszandr Vasziljevicsre. De Alekszandr Vaszil-

GAZDASÁGI SZEMLE

Egy új fogalom születése

A gazdasági élet eseményei a jelek szerint ismét fejlődést okoznak a nyelvészeknek. Mire a „komputer-korszak” lassan-lassan véget ér, és a köztudatban olykor már a „számítógép” kifejezés helyes értelmezésével is találkozhatunk, újabb angol szó furakodik beszédünkbe, az „engineering”.

Mit jelent ez a fogalom? Eredeti értelemben a mérnökök tudását és tevékenységét foglalja magába. A gazdasági emberek azonban más meghatározást mondanak: „A szellemi erők cselekvő összpontosítása az innovációs folyamat gyorsítása, a műszaki fejlesztés optimalizálása, a hatékony műszaki-gazdasági akciók kibontakoztatása céljából.”

Aláhúzhatnánk: „az innovációs folyamat meggyorsítása”. Azaz: lerövidíteni az időt, amely az ötlet születésétől a sorozatgyártásra kész, valós piaci keresletet kielégítő termék megjelenéséig eltelik. Már a gondolat is örömteli, hiszen, hazánk valóban

sok mindennel dicsekedhet, de sajnos az innováció gyorsaságával nem.

Valamiféle fejlesztő-vállalat létesítéséről lenne szó, amely a laboratóriumi kísérletektől a nagyüzemi gyártáshoz szükséges technológia kialakításáig kíséri a terméket. Gazdaságos, jó, hasznos megoldás lehet ez — ha működését pontosan, okosan szabályozzák, s tevékenységét anyagilag is támogatják.

A Világgazdaság és a Figyelő egyaránt beszámolt a Magyar Kereskedelmi Kamara fővállalkozói tagozatának üléséről, amelyen az engineering-vállalatok lehetőségeiről készített OMFB-tanulmányt vitatták meg. A résztvevőktől, az érdeklődő vállalatoktól újabb javaslatokat várnak, amelyeket majd összesítenek...

És ebben a pillanatban felvetődik az emberben a kérdés: vajon nem lehetne az innováció gyorsítását (az újítás gyors bevezetését) éppen most, az említett tanulmány hasznos ötleteinek megvalósításakor elkezdni?

Jövedelmezőség és növekedés

Jövedelmezőség és növekedés a nem rubel exportban címmel közöl elemző írást a Figyelő legutóbbi száma. A nyolcvan legnagyobb hazai exportőr tavalyi teljesítményét értékelve von le következtetéseket a szerző, Fazekasné Kovács Katalin.

„Csak a mintában szereplő bányászati és vegyipari vállalatok, tehát a viszonylag nagy exportőrök tudták gyorsabban növelni a nem rubel exportot. A gépiparban és a könnyűiparban viszont a viszonylag keveset exportáló vállalatoknál emelkedett jelentősen az export.”

Az export megítélésénél különösen nagy súlyt esik latba a jövedelmezőség. Nos, a beszámolóban kiderül, hogy hatvanhárom vállalatnál 1979-hez képest tavaly csökkent az export jövedelmezősége.

Érdekes megfigyelése Fazekasné Kovács Katalinnak, hogy a gépiparban, a könnyűiparban és a vegyiparban a vállalatok többségénél jelentős (5 százaléknál nagyobb)

az eltérés a belföldi és a külföldi értékesítés jövedelmezősége között.

A szerző felveti az export és a vállalati eredmény kö-

zötti összefüggések kérdését is. Megállapítja: „A nem rubel exportjukat dinamikusan növelő vállalatok többségénél az átlagnál kisebb ütemben ugyan, de csökkent az eredmény. Ez összefügg azokkal, hogy a legmagasabb exportjöveldelmezőségű vállalatoknál is, az előző évihez képest erőteljesen mérséklődött a jöveldelmezőség.”

Új fórum

A Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének folyóirata a közelmúltban immár második alkalommal jelent meg új köntösben, s némileg megváltozott tartalommal. A korábban szinte kizárólagosan MTESZ-híradóként funkcionáló Fórum most a műszaki értelmiségiek összes gondját-baját próbálja terítékre tenni.

Ízelítőként néhány cím az utcai árusoknál is kapható Fórum idei második, az idő szerint legfrissebb számából: Ugyan ki ne lehetne műszaki tanár?; Mi van a borítékban?; Meddig él a mérnök?

A sok kérdőjel azt sejteti — súlyos problémákról szól — a szerzők. Választ persze ők sem mindig adhatnak.

g. I.

Csináld magad a benzinkútnál

A benzinkút az autósok motorosok Mekkája. Időről időre visszatérnek, otthagyják pénzáldozatukat, és megváltanak néhány száz kilométerért. Éddig szerencsére gyorsan ment: sorbaálltunk, araszoltunk, tankoltunk, fizettünk. A kutas esetleg megtorította a szelvédtől, megbeszélhettük vele a világpolitikát — a rövid eszmecsere enyhítette a pénztárcánkat apasztó percek fájdalmát.

Mindez már a múlté, a fejlődés rohanó szekere a benzinkútakat is magával ragadta. A jövő útja az önkiszolgáló benzinkút. Nem is rossz dolog: a kutasok eddig áhitattal néztek munkájára, mi is alkalmasnak találtuk. Am ennek az útnak is vannak hepehupái. Legálábbis a Mikespercsi úti kísérleti AFOR-kútnál meg nem egyengették el őket.

Rekkenő hőségben, délutáni csúcsforgalomban várnunk sorunkra, unaloműzőnek figyeljük, hogy zajlik az élet. A gyakorlott tankolókkal semmi baj, hamar végeznek. De mit tegyen a szegény „elsőkutas”? (Az új autótulajdonosok első útja éppen ehhez a kúthoz vezet a közeli MERKUR-telep.) Vagy időt szentel el elolvasva a kúton levő használati utasítást, vagy segítséget kér a mögöttes állóktól. Az élelmebbek már várakozás közben elleshetik a Módszert. Akit azonban a sors nem áldott meg technikai ügyességgel és leleménnyel, az bajban

Barna Ildikó

Szeged határában több rendeltetésű víztároló épül. Az új létesítmény fel fogja a csapadékvizet, amellyel öntözni tudják a környékbeli paprikaföldeket. Sportolásra is alkalmasá teszik a mesterséges tavat, ahol majd nemzetközi versenyeket is rendezhetnek. A kétezeröttszáz méter hosszúságú tavat már feltöltötték vízzel.

TÜNET

Az emlőrák a nők ganata, száz nő közül madik nő az élete formorú tény: csak Dél-évente ebben a betegségben felfedezett szükséges minden rendszeresen megismelnyagolható az a vonkénti, sőt napon gálat sem, amelyet óta milliók sikeresen

Tünet

A nők számára az len ideális, ha országosan oldanak rendszeres, folytos, tömeges szűrésüket szent a néhány perces, lomentes vizsgálat a különbözőbb emlőelvá sokat, köztük millió tumorokat fedezheti feket menthet meg. Ez a szerzettség és a adottságok miatt egy csak a nagyvárosokban lösthető meg. Hazai másodikként Debrecen kezdtek el a rendszeres szűrés. A debreceni hát kedvező, mon irigylésre méltó hely vannak.

1980 novemberében óta dősűrű állomáson be zett vizsgálóban hat asszisztens és egy s ezer bevonásával több ezer nőt szűrték meg közülük ilyen vagy emlíbetegséggel műté rültek — mind tünetme voltak.

— Több mint tíz éve dik a klinikatelepen a lánás emlőszakrendelés az oka, hogy a szűrés klinikán, hanem a tud állomáson végzik?

— Egy sebészeti számarra, ha nem a profiljába, nagy megtre jelent az emlőszakrend az emlőbetegek ellátás za együtt is, hogy újabb rendeletek szerz debreceni betegeket tunk el — mondja a p szor. — Egyébként év tapasztalat, hogy az in már szinte csak elha daganatosok kerülnek a runk egészségügyének nálatos hiányosságai, h már megelévő bet igyekszünk gyógyítani, azt köztudottan ko megelőzni. Ezért volt nársegédünk ötlete: cemben szélesebb al tömegesen megvalósí szűrés, méghozzá egy helyen, ahol a nők hogy megjelennek.

— Nem véletlenül tunk a tüdőszűrőre ötletadó. — Részben egészségügyi fórum, a nők évente egyszer k en megjelennek, teh szi időtöltéssel egy ben megoldható, eive az a pár perces, o vizsgálat. Részben itt ké, népszerű lett k szintén tömegeket vé rés, mint a cukorbeta a magasvérnyomás fedezése. Nem utols pedig: az ott dolgozó asszisztensek rendelke megfelelő szakisme és viszonylag rövid kaphattak ebből a s letből is képzést. H nagy, 96 százalékos

Befejező zoonoz

Szekszárdon péntek fejeződött a nemzetk nózis konferencia, a a állatokról embe terjedő betegségek tén ben folytatott tudó vizsgálatok újabb nyeit tekintették át. F a figyelmet a techn turizmus óriási fejl és az áruforgalom fe lásával is megjelenő tőzészveszélyekre, bet re. Hús évvel eze dül még csak minte

összefüggések kérdését állapítja: „A nem ruportjukat dinamikus vállalatok többségénél agosnál kisebb ütemben de csökkent az eredményesség azzal, a legmagasabb export-éremzőségi vállalatok az előző évihez képest esen mérséklődött a éremzőség.”

Új fórum

szaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének folyóirata a közelben immár második alkalommal jelent meg új kötetével, s némileg megváltozott tartalommal. A korábban kizárólagosan MTESZ-ként funkcionáló Főosztás a műszaki értelmiség összes gondját-baját terítkekre tenni.

Magad utánál

A benzinkút hivatásos és kezelői ugyanis kőn veszik az önkiszolgálás és hogy meg ne sértsék a közérzetét, közelmennek a kútnak. Tiszteletből, a hűvösből élék az eseményeket. az irodában egy „dolgozó” állását, a benzint és a adó összeget. Kint a éren” folyhat a benzint, nadrágra — a társz mindenkinék meg ízetni.

Barna Hidikó

szü víztároló épül. Az új t, amellyel öntözni tudSportolásra is alkalmasmajd nemzetközi versétszáz méter hosszúságú

Az emlőrák a nők leggyakrabban előforduló daganata, száz nő közül hét, azaz minden tizenharmadik nő az élete folyamán emlőrákos lesz. Szomorú tény: csak Debrecenben 32 nő hal meg évente ebben a betegségben. Pedig a korai időszakban felfedezett esetek gyógyíthatók. Ezért szükséges minden harminc év feletti nőnek a rendszeresen megismételt orvosi ellenőrzés. Nem elhanyagolható az a könnyen elsajátítható, havonkénti, sőt naponkénti néhány perces önvizsgálat sem, amelyet a fejlett országokban évek óta milliók sikeresen gyakorolnak.

Tünetmentes betegek

A nők számára az lenne az ideális, ha országosan megoldandó rendszeres, folyamatos, tömeges szűrésüket, hiszen a néhány perces, fájdalommentes vizsgálat a legkülönbözőbb emlőelváltozásokat, köztük milliméteres tumorokat fedezheti fel, eltekeret menthet meg. Ez a műszerezettség és a lokális adottságok miatt egyelőre csak a nagyvárosokban valószínűsíthető meg. Hazánkban másodikként Debrecenben kezdték el a rendszeres emlőszűrést. A debreceni nők tehát kedvező, mondhatni irigylésre méltó helyzetben vannak.

1980 novemberében óta a tüdőszűrő állomáson berendezett vizsgálatban hat képzett asszisztens és egy szakorvos bevonásával több mint 14 ezer nőt szűrték meg. Akik közülük ilyen vagy olyan emlőbetegséggel műtéten kerültek — mind tünetmentesek voltak.

— Több mint tíz éve működik a klinikatelepen ambuláns emlőszűrés. Mi az oka, hogy a szűrés nem a klinikán, hanem a tüdőszűrő állomáson végzik?

— Egy sebészeti klinika számára, ha nem tartozik profiljába, nagy megterhelést jelent az emlőszűrés és az emlőbetegek ellátása, azaz együtt is, hogy a legújabb rendeletek szerint csak debreceni betegeket láthatunk el — mondja a professzor. — Egyébként évtizedes tapasztalat, hogy az intézetbe már szinte csak elhanyagolt daganatosok kerülnek be. Korunk egészségügyének sajnálatos hiányossága, hogy a már meglévő betegséget igazságtudományi, holott azt köztudottan könnyebb megelőzni. Ezért volt jó tanárnégünk ötlete: Debrecenben szélesebb alapokon, tömegesen megvalósítani a szűrést, méghozzá egy olyan helyen, ahol a nők biztos, hogy megjelennek.

— Nem véletlenül gondoltunk a tüdőszűrőre — így az ötletadó. — Részben ez az az egészségügyi fórum, ahol a nők évente egyszer kötelezően megjelennek, tehát egyszeri időtöltéssel egy épületben megoldható, elvégezhető az a pár perces, önkéntes vizsgálat. Részben itt már bevált, népszerű lett két olyan szintén tömegeket védő szűrés, mint a cukorbetegség és a magasvérnyomásosok felfedezése. Nem utolsósorban pedig: az ott dolgozó orvosok, asszisztensek rendelkeznek a megfelelő szakismeretekkel és viszonylag rövid idő alatt kaphattak ebből a szakterületből is képzést. Hihetetlen nagy, 96 százalékos biztonsággal szűrhető ki a legkisebb elváltozás is egyetlen egyszerű tapintással vizsgálat. Mivel a megelőzés, mint a gyógyítás, megtanítjuk a nőket az önvizsgálatra, amelyet az itt kapott prospektus segítségével otthon, mosakodás közben bármikor gyakorolhatnak.

— A tudósúrón végzett vizsgálat az „első lépcső”. Akiknél bármilyen elváltozást vélnek felfedezni, visszarendelik ide a pénteki szakorvosi vizsgálatra. Mi történik ezután?

— A szakorvos vagy kizárja a gyanút, vagy további vizsgálatokat javasol. A röntgen és az ambuláns szakrendelésen végzett kiegészítő műszeres vizsgálatok esetében ugyanez történik. A „harmadik lépcső” az intézeti kezelés, a műtėti beavatkozás, a sugárkezelés, a kemoterápia. Sajnos, halálos betegséggel állunk szemben és ahogy nő, potenciálisan számolni kell azzal, hogy szóródik a szervezetben. Ezért rendkívül fontos a megelőzés, a nők felvilágosítása, az önvizsgálat propagálása, megtanítása és a korai felismerés. Nem győzőm elégszer hangsúlyozni, hogy a kiszűrték többsége tünetmentes volt! Ha a nők megtanulják ezt az egyszerű önszűrést — mint ahogy asszisztenseink is először magukat, majd egymást szűrték — megismerkednek saját mellük szerkezetével, milliméteres elváltozást is képesek lesznek felfedezni, és akkor bizvást mondhatjuk: ez a betegség is gyógyítható.

— Alapvetően, hogy a beteget egészségesen kell vizsgálni — veszi vissza a szót a professzor. — Ha hasi problémával, például epepanaszokkal jelentkezik a beteg, akkor csak a haskörnyéket vizsgálják. ehhez kapcsolódik a labor és a röntgen. Az alapvető betartásával sok kezdeti stádiumú mellváltozás is kiszűrhető lenne. A betegforgalom és a betegek vizsgálása miatt a teljes vizsgálat azonban csak ritkán valószínűsíthető meg. Ezért volt hasznos a tüdőszűréshez kapcsolni a szűrést. És persze, mert az elváltozások megítélése szakorvosi feladat.

Saját érdekünk

A beszélgetést most már fehér köpenyben, a tüdőszűrőn kialakított vizsgálat mellett orvosi szobában folytatjuk.

— Nem jelentett pluszmunkát az emlőszűrés bevezetése?

— Talán hihetetlen, de

Befejeződött a nemzetközi zoonózis konferencia

Szekszárdon pénteken befejeződött a nemzetközi zoonózis konferencia, amelyen az állatokról emberekre átvihető betegségek témakörében folytatott tudományos vizsgálatok újabb eredményeit tekintették át. Felhívták a figyelmet a technika és a turizmus óriási fejlődésével és az áruforgalom felgyorsulásával is megjelenő új fertőzőveszélyekre, betegségekre. Húsz évvel ezelőtt például még csak mintegy negy-

„Magában talán nincs félsz?”

A SZŪRÉS ÉLETEKET MENTHET

örömmel fogadtuk a vállalkozást — mondja a főorvos. — Több okból is. Bár teljesen társadalmi munkában csinálják asszisztenseink, mégis lelkesek, hiszen ez az ő érdekük is, ők is nők. Másrészt így teljesen kihasználódik gépparkunk, kapacitásunk, ugyanakkor hisszük, hogy sikerre számíthatunk a lakosság körében éppúgy, mint a vérnyomásmérés, a diabéteszszűrés bevezetésénél.

— Mária úgy érezzük, érdemes volt bevezetni ezt a vizsgálatot — mondja a vezető asszisztens —, hiszen szinte hetenként jön vissza egy-egy már műtött beteg, vagy éppen negatív szövettani eredménnyel megnyugtatót asszony. Hálás mosolyuk, kézzelmozgatásuk a mi munkánk elismerése, sikere. Legnagyobb örömmel az volt, amikor a múlt héten megfogott egy fejkendősnéni az utcán és megcsókolt: „Aranyoskám, nagyon hálás vagyok maguknak, hiszen ha nincsenek, ma már talán nem is élek.” Ami viszont elszomorít, a második vizsgálatra visszarendelt betegek egy része nem jön vissza, pedig tudja, saját érdekük lenne.

— Közben kijön egy asszony a vizsgáloból. Amíg öltözik, megkínnyebülten sóhajt. Hangtalanul mondja, de mégis mindenki érti: „hál’ istennek!”

— Megnyugtatta a tanársegéd úr?

— Igen, szerencsére. Egész héten izgultam, mivel a múlt heti vizsgálaton az asszisztens azt mondta: jobb lenne, ha doktor úr is látna. Ahogy mutatta, én is éreztem azt a kicsi csomót és nagyon megijedtem. Rögtön a statisztikákra gondoltam. De most szerencsére megnyugtatót. Azt mondta, nem kóros, ez az, ami minden hónapban előfordulhat egy nőnél. Mindenesetre javasolta, mivel a családban már fordult elő emlőrák, hogy fél évente jöjjék vizsgálatra.

— És eljön?

— Feltétlenül. Nem akarok a szegény nagynénem sorsára jutni. Bár most már magamnak is meg tudom nézni. Jobb, ha az orvos nyugtat meg. Ha megnyugtát, azért érdemes eljönni, ha meg műtétre küldenek, jobb minél gyorsabban túllenni rajta hiszen annál nagyobb az esély a „megúszásra”.

— Aki most jön ki, sokkal kevesbé nyugodt. Ahogy felé fordulok, látom, könnyes a szeme.

— Baj van?

— Talán nem komoly. Jövő héten megyek a klinikai „Kisműtőbe”. Tízperces műtét csak, mondta tanársegéd úr, s majd a szövettantól függ, lesz-e folytatás. Abban bízom, talán nem, hiszen olyan kicsi a csomó. Nézzé.

— Nem halogatja a műtétet?

— Nem, az én érdekem hogy minél hamarabb kikerüljön belőlem a felesleges szövettarab. Egészségügyi vagyok, tudom, mit veszíthetek, ha félelmemben halogatom. Összeszorítottam a szám és megyek a jövő csütörtökhöz.

— Én nem tudtam, hogy van ilyen. Most láttam a plakátot, ahogy jöttem tüdőszűrőre — szól egy fiatal nő. — Nagyon jó, hogy nem kell külön jönni, külön időt szakítani. Együttal túl van az ember ezen a nagyon fontos vizsgálaton is. Nem mondom, dobogott a szívem, amikor alá-

Az évszázad története gépkocsitípusokban

A francia Louis Renault 1898-ban Párizs környékén saját berendezésű műhelyében, két kezével kezdte meg a gépkocsit, „gyártást”. Így nőtt ki a műhelyből a Boulogne-Billancourt-i Renault gyár, amely 1945-ben történt államosítása után Régie Renault néven ismert az autógyártás történetében. Napjainkban közel negyven országban vannak gyárai és szerelőüzemei, nem számolva a kisebb lerakatokat.

Franciaországban a Renault Művek számos városban építette ki gyárait: Cléonban, La Bassée-ban, a Le Havre mellett Sandouville-ben, Le Mansban, Orléans-ban, Annony-ban, Saint-Michel de Maurienne-ben, Limoges-ben.

A hetvenes évtized végén több mint 100 000 ember dolgozott a Renault Művek gyáraiban Franciaországban. A művek a közkezdvelt személygépkocsi-típusokon kívül traktorokat, teherautókat, vasúti szerelvényeket, hajómotorokat, mozgó járdákat és speciális járműveket is gyárt.

A Renault gépkocsitípusok végigkísérik évszázadunk történetét békében és háborúban egyaránt. Az első világháborúban, amikor a német csapatok közvetlenül Párizst fenyegették, Renault-taxikon szállították ki az erősítést a főváros védelmére. Napjainkban a személygépkocsikon kívül igen jó hírű versenyautókat is gyárt a Renault Művek a Forma I. kategóriában. A személygépkocsi-típusok közül a hetvenes évtized nagy sikerét, a ma is közkezdvelt Renault 4-et mutatjuk be képünkön. (KS)

A lóvasúttól a villamosig

A debreceniek lankadatlan figyelemmel kísérik a villamospálya felújítási munkálatait. Az érdeklődést nemcsak a különböző munkagépek, az egymást viszonylag gyorsan követő munkafázisok váltják ki, hanem az is, hogy lakosságunk közvetlenül érinti a tömegközlekedés helyzetének alakulása.

Kevesen tudják, hogy városunkban nagyon régen, 1872-ben vetődött fel először egy személy- és áruszállításra alkalmas helyi vasút létrehozásának a gondolata. A megvalósításra azonban több mint 12 év kellett várni.

1883. január 11-én olvashatjuk Debrecen város közgyűlésének jegyzőkönyvében a következő sorokat: „... miután városunknak a többi vidéki nagy városok haladásával szemben elmaradni nem szabad és városunk területén egy személyes teher szállítására berendezett közúti vaspályának építése a város ipari, kereskedelmi és gazdasági forgalmának emelése céljából szükséges: Altmann B. J. bécsi lakos építészeti vállalkozó ajánlata... elfogadjatik.”

A szerződés megkötésére 1883. augusztus 4-én került sor „gőz, valamint löerőüzemre berendezendő... közúti vasútvonalak építésére és üzemeltetésére.”

A szerződés alapján a következő vonalak kiépítését tervezték:

1. A m. kir. államasutak pályaudvarából kiágazólag a Kiss Várađi utcán, a főpiacon, Péterfia utcán át a nagyerdei fűrdőházig (Vörös Hadsereg útja—Péterfia utca).

2. A főpiacról kiágazólag a nagyceglédi utcán át a városi színházig.

3. A 25—26. sz. szelvények közül kiágazólag az István gőzmalomig.

A közmunka- és közlekedési miniszter engedélyokiratában részletesen szabályozta a műszaki eljárásokat, létesítéseket. A mai Vörös Hadsereg útján gőzerejű vasút, a Hatvan utcán lóvasút bonyolította le a forgalmat.

A haladás által kikényszerített lépéssel a városi tanács állandó gondot vett a nyakába. Az igények növekedése következtében felvetődött további szárnyvonalak kiépítésének gondolata. A megépített pályákat folyamatosan kellett átépíteni: 1899-ben kiderült, hogy „a Piac utca és a Megyeháza előtt, valamint a Bika Szálloda és a Nagytemplom között lévő útjárakon vágányunk hosszútalpfára lévén fektetve, a szegelés a vasúti kocsi oldalnyomásának nem bírva kellően ellenállni, gyakran vágánybővülések állnak elő,

Gazdag István

KOREAI UTAZÁS

2 A demarkációs vonalánál

Keszon különleges város Kóreában. Kétezer éves, ezer esztendeje lett főváros, s ötszáz évig viselte a büszke címet.

Századunkban előbb szegény sorsa volt. A japán hódítók vették birtokba, majd Dél-Kóreához tartozott. Két és fél évtizede a KNDK egyik szép, sok hagyományt őrző városa, tartományi székhely. Róla mondják: négy történelmi formációt is megért, mert volt feudális, gyarmati és kapitalista ország-rész most pedig egy szocialista ország városa. Az elmúlt évtizedek megpróbáltatásai azonban nem nyomtalanok; a családok hetven százaléka megosztott, egy vagy több tagjuk Dél-Kóreában él, s mit sem tudnak egymásról. Azt sem, hogy élnek-e hozzátartozóik.

Keszon határmenti város a 38. szélességi foknál, sajátos helyzetben. Negyedórnyira tőle Panmindzson, amelyet 1953. július 27-én, a fegyverszüneti egyezmény aláírása óta ismer a világ, s ahol a KNDK és az Egyesült Államok tárgyaló delegációi most is rendszeresen találkoznak.

Panmindzsonban tetten lehet élni a mai világtörténelem eseményeit, Ázsia egyik ma is neurálgikus pontján.

Kora reggel autóbusszal indultunk Keszonból Panmindzsonba. A demilitarizált övezet határán Ji Mong Chol főhadnagy várt minket. Kiváló ismerője a tárgyalásoknak, már régebben itt teljesít szolgálatot. Ő mutatta be a történelmi épületeket, amelyet mindössze tíz percig használtak: 1953. július 27-én, amikor aláírták a fegyverszüneti megállapodást, a Kóreai Népi Demokratikus Köztársaság és az Egyesült Államok képviselői (ez utóbbiak az ENSZ zászlaja alatt). Azóta múzeum, egy véres, hódító háború múzeuma, s egyben emlékeztető, ahol a világ egyik legerősebb nagyhatalma ismerte el vereségét. Magyar újságokat is láttunk a tablón, a magyar nép szolidaritásáról, testvéri segítségéről adtak hírt azokban a napokban, magyar munkásokkal, akik támogatták a szocialista Kórea harcát a szabad hazáért.

Ji Mong Chol beszélt a KNDK immár csaknem három évtizedes harcáról, amelyet a haza békés egysíteséért fejtenek ki. Legutóbb tavaly, a Kóreai Munkárpárt VI. kongresszusán Kim Ir Szen újra kifejtette a KNDK országegysítesési javaslatát, tiz pontban vázolvva a konföderatív demokratikus köztársaság létrehozásának programját. Ezek olyan konstruk-

tív javaslatok, amelyek az amerikai csapatok kivonását célozzák, a szembenállást szándékoznak csökkenteni, s megoldási lehetőséget tárnak fel az ország békés, demokratikus újraegysítesére.

Tankcsapdák, hermetikus határzárak között haladtunk ezután a mai tárgyalások színhelyéig, a Panmin-pavilonig. Itt van a televízióból, a sajtóból ismert tárgyalóterem, amelynek egyik bejárata a KNDK-felől, a másik Dél-Koreai területről nyílik — a középső tárgyalóasztalon húzódó mikrofonzsinór jelképezi az országhatárt. Politikai, diplomáciai, katonai tárgyalások színhelye az a terem, ahol most tartózkodunk.

Az épület déli felének ablakán az amerikai katonai rendszert ifjú őrmestere tekint bele jegyzetfüzetembe, — a terem dél-koreai oldalán állók. A látogatás negyedórájára ugyanis csoportunk az egész terem, akár helyet is foglalhatunk a tárgyalóküldöttek székeiben.

Hallgatjuk a tájékoztatást: egy jobb sorsra érdemes, több évtizede kettéosztott ország szorgalmas népének sorsa itt a téma nap mint nap, amikor déli 12 órakor a tárgyaló küldöttek találkoznak.

Szerűen jegyzi meg a fiatal főhadnagy: — Ha így, szemtől-szembe állunk az ellenséggel, mint ahogy itt, akár két-három méterre láthatják az amerikai katonákat, nyilván érthető, miért is áldozunk annyit a honvédelemre, miért is szükséges erősen a szocializmus építésén dolgozó országunkat. S nyilvánvaló az is, hogy igaz célt küzdenek az egész világon a haladó erők, amikor a két Kórea békés egysíteséért emelnek szót; mert a párbeszéd, a kapcsolatok fejlődése hozzájárulhat a feszültség enyhítéséhez a koreai félszigeten, s egyben a Távol-Kélet és Ázsia békéjének, biztonságának megszilárdításához.

Nehéz szívvel jöttünk el Panmindzsonból, s a kétezer éves Keszon gyönyörű óvárosában, ahol a helyreállított szép, régi városnegyedek néztek, fényképeztük, még gyakran volt téma a politika a demarkációs vonalánál tett látogatás után.

Marik Sándor

Panmindzson: amerikaiak a határ déli oldalán

SPORT

SPORT

SPORT

SPORT

ATLÉTIKAI VERSENYDÖMPING

Nagy feladatok: Budapest Nagydíj, IBV, Európa Kupa

Ismét hatalmas mezőnyök várhatók a Népstadionba, a július 29-én rendezendő Budapest Nagydíj versenyére. Tavaly az új-zélandi olimpiai bajnok, Walker szerelte meg a győzelmet az 1500 m-en, felvetelünkön is az első helyen fut. (Fotó: Kiss József)

gano Kupa elődöntőjét rendezik augusztus utolsó napjaiban. Szeptemberben Budapesten lesz a magyar-bol-gár—finn férfi és női háromszög, majd nem sokkal később Franciaországban a maratoni futók Európa-kupájában. Októberben pedig a Lugdunum Kupa döntője következik. Egyszóval: jó ideig nincs megállás atlétáink számára.

Autós ügyességi versenyt rendezett a Józsi Haladás városnap Debrecenben, a konzervgyár melletti ATI-tanpályán. Az öt kategóriában összesen huszonhét gépjármű vett részt. Az egyes csoportok győztesei: Balogh Ákos (Trabant), Bakos Pál (Skoda Coupe), Mónus István (Lada 1200), a felvetelünkön latszó Boldog Tamás (Moszkvics 1500), valamint a női csoportban Nagy Gyuláné (Polski 1500). Fotó: Kopasz Árpád

Vegbukni vagy mennybe menni

Vesztes: a sport

Ki látott már időmilliomos szövetségi kapitányt, vezető edzőt? Állandóan lótnak-futnak, rohannak. Sürgeti őket az idő, a mindig viharos gyorsasággal közelgő nagy verseny, ahol bizonyítani kell.

Mert a versenyzőknek mindig ezernyi problémájuk akad, azokat intézni kell. Felizzítani a telefonokat, tárgyalni, időt egyeztetni, meggyőzni valakit vagy valakiket: iskolaigazgatókat, munkahelyi vezetőket, sportkörü elnököket, magas rangú sportvezetőket.

Közben ott az edzés, hangulatot kell kelteni, okos, tömör mondatokkal utasítást osztani, korholni és dicserni. Mert sürgetik az eredményt, várják a sikert.

Kulcsberek ok. Felelősek a válogatottért, más megfogalmazás szerint pedig a sportág szakmai vezetői. Ennek így is kellene lennie. Valahogy mégis elcsúsznak a témák feladatuk között a sportág egyetemes irányítása. Odaragadnak a válogatotthoz.

Azokban a sportágokban, ahol szinte divat az edzők gyakori cseréltetése, ezen nem is lehet csodálkozni.

Érthetlenebb a szövetségi kapitányok és vezető edzők csupán válogatott-hoz való kötődése azokban a sportágokban, amelyekben hagyományosan hosszabb távú a bizalom. Pedig tudják, hogy szükség lenne az egész sportág átalakítására. Ha valaki bensőségesen elbeszélget velük, néhány perc után legtöbbször így panaszkodik: „Itt, a válogatottban kell megtanítani alapvető technikai elemeket, taktikai megoldásokat. Így nem lehet gyors sikert elérni. Meg van kötve a kezünk, mert képzetlen versenyzőket kapunk...”

Mégsem kezdenek hozzá a szilárd építőelemek kimunkálásához. Nem nyúlnak le a mélybe, hogy ott a szakosztályokban alakuljon igényük-elképzelésük szerint a munka.

Hallottam panaszkodni válogatott edzőt, hogy egyes, a nemzetközi élvonalban már egyáltalán nem alkalmazott technikai elemeket nálunk még mindig évekig sulykolnak bele kezdő gyerekekbe.

Nagy tekintélyű szövetségi kapitányok olykor nagyon tisztán és világosan fogalmazzák meg, mit is kellene tenni: szakosztályban, az ifjúsági válo-

gatottnál, kis és nagy egyesületekben. Hát persze, hiszen azért lettek ők a vezető edzők, szövetségi kapitányok, mert széles látókörű emberek. Járják a világot, érzékelik a sportáguk átalakulását, reneteg tapasztalatot gyűjtenek.

Legtöbbször azonban nem tudnak mit csinálni a széles látókörükkel, szakmai tapasztalataikkal, mert a már kiforrott versenyzővé vált válogatottakat általában nehéz átfómálni, a beidegzettről leszoktatni.

Harminc-negyven éve szakosztályban edzősködők viszont azt mondják: „Javasoltak nekem ezt is, azt is, de soha nem éreztem mögöttem az átgondoltságot. Dolgozgatok hát, ahogyan tudok...”

Hány nagy tehetség veszett már el vagy jutott el csak a középszereg azért, mert csak dolgozgatott velük a fiatalok módszereivel megkezdett edző. Aki végül is nem lehet szemrehányást tenni, hiszen senki nem adott a kezébe pontosan kidolgozott programot, és senki nem követelte meg helyes megvalósítását.

Pontosan körülírt minősítési szabályzatok születnek, átigazolási törvényesrűségek érvényesülnek, mindenki érvényes szabálmódosítások látnak napvilágot, csak a szakmai munka marad homályban. Mert ennek valahogy senki sem igazi gazdája.

Igy aztán marad minden a régi. Legtöbbször esetben elavult körülmények között nevelkednek fel a versenyzők, és kerülnek a válogatott keretbe, ahol aztán hirtelen a legkorszerűbb vagy (csak annak titulált) új módszerekkel találkoznak. S vagy előbbre lépnek általuk vagy nem...

A vezető edzők, szövetségi kapitányok pedig tovább zsörtölődnek, lótnak-futnak, rohangálnak, felbuzdulnak sikereken, összetörnek kudarcok esetén.

Ritka, aki közülük valóban a sportág szakmai vezetőjévé válik. Nálunk, ha sikeres a válogatott, mennybe megy a szövetségi kapitány vagy a vezető edző; ha kudarc éri együttesét, megbukik. Közben a szakosztályokban állóvív marad a szakmai módszertan, az edzésvezetés tudománya.

Az igazi vesztes tehát a sport.

Kaszás Sándor

HÉT VÉGI SPORTMŰSOR

Július 18., szombat

Salakmotor
Gázvezeték utcai Volán-stadion, 17: Magyarországi-Bulgária válogatott csapatverseny, hét fős együttesek részvételével tizenhárom futamban, majd az egyenlő értékelést eldöntő három további futam.

Július 19., vasárnap

Labdarúgás
Téglás, 16: Hajdú Vasas—Honvéd Asztalos SE (játékvezető Abonyi). Nyári Totó Kupa mérkőzés. **A Berettyó Kupája**, 15.30: Esztár—Konyár, Kismarja—Pocsaj, Tépe—Mezősas, Hencida—Szentpéterszeg, Körösszegapáti—Magyarhomorog, Mezőpéter—Újváras. — 14.30: Zsáka—Biharkeresztes.

Tömegsport

Vekeri-tó, 10: A KISZ-júliusi sportvetélkedő. Kispályás labdarúgás, fejelőbajnokság, ügyességi versenyek. Bemutatók, ökölvívás, cselgáncs, birkózás és karate sportágakban a DMVSC, a D. Dozsa, a D. Sportiskola és a Debreceni Lakótelepi Sportegyesület versenyzőinek részvételével. **Hajdúnánás, 9:** A munkahelyi olimpia városi döntő. Kézilabda és labdarúgás (sporttelep), sakk (művelődési ház), asztalitenisz (gimnázium), teke (Nagy Sándor úti pálya). **A debreceni járás motoros találkozója** — Balmazújváros—Nyíracsad útvonalon, rajt 9 órakor az újárósi Kossuth téren, ügyességi vetélkedő 14 óratól Nyíracsadon.

